

Gezien tegen deze achtergrond, welke hier uiteraard slechts zeer kort en onvolledig kon worden aangeduid, gevoelen wij ons ernstig verontrust over de gevolgen van de op 21 Juli ingezette „militaire actie“.

Wij zijn zeer bevreesd, dat dit gewapend conflict een blijvende verwijdering tusschen het Nederlandse volk en een belangrijk deel der Indonesische bevolking ten gevolge zal hebben. En met name ook de meest constructieve groepen en leiders in de Republiek Indonesia, die de voor een nieuwe staat volstrekt onmisbare kracht en beweging ten goede vertegenwoordigen, voor altijd van Nederland doen vervreemden.

Ook wij zijn overtuigd, dat een duurzaam samengaan van Nederland en Indonesië niet alleen voor Nederland, maar niet minder ook voor Indonesië het meest heilzaam zou zijn. Maar dan een samengaan van gans nieuwe structuur, welke er ten volle van uitgaat, dat — zoals in de Koninklijke rede van 1942 is vastgelegd — „geen politieke eenheid of verbondenheid op de duur kunnen blijven bestaan, die niet gedragen worden door de vrijwillige aanvaarding en trouw van de overgrote meerderheid der burgerij“.

Wij zijn verontrust door de twijfel, of langs de thans ingeslagen weg nog ooit een oplossing mogelijk is, welke van Nederlandse zijde bepaald wordt, niet door een noodgedwongen bereidheid tot het „geven“ van een zekere vorm van zelfstandigheid, maar door de oprechte en onvoorwaardelijke erkenning van het recht van Indonesië op werkelijke zelfstandigheid. Anders zouden, behalve de daemonische krachten, ook de dynamische krachten, welke beide aanwezig zijn in de Republiek Indonesia, onderdrukt en verdrongen worden.

Wij zijn verontrust ook omdat wij met vrees menen op te merken, hoe door deze militaire actie, nog sterker dan tevoren, de verwerpelijke motieven van macht en materiële belang een kans krijgen om zich te vermannen in het gewaad van de deugd en als zodanig een misleidend monsterverbond trachten aan te gaan met de oprechte wens om de verhouding tusschen Nederland en Indonesië te grondvesten op waarheid, gerechtigheid en naastenliefde. Een Nederlandse politiek van zelfhandhaving met alle middelen zal onherroepelijk leiden tot spoedig liquidatie van alle samengaan van Nederland en Indonesië.

Met allen, die naar Christus willen horen, weten wij ons te staan in de onontkoombare solidariteit van zonde en schuld. Weten wij ons gesteld voor de vraag of wij, ook ten aanzien van de benauwende ernst der politieke verhouding tusschen Nederland en Indonesië, bereid zijn: te vergeven, daar Christus ons genade bewezen heeft; lief te hebben, daar Hij Zich voor ons gegeven heeft; ons te verdoemen, daar Hij Zichzelf voor ons heeft vernederd; te dienen, daar Hij onder ons is geweest als Eén, Die dient.

Wij weten, dat ons land en volk en ieder van ons persoonlijk staan en zullen staan in het oordeel van God, verantwoordelijk voor elk onzer gedachten, woorden en daden, ook ten aanzien van Indonesië, dat God immers voor ons tot een toetssteen heeft gemaakt — en dat wij in dat oordeel niet kunnen bestaan.

Daarom bidden wij Hem en roepen wij op tot gebed om Zijn ontferming over ons land en volk en over Indonesië; om wijsheid voor allen, die op verantwoordelijke plaatsen gesteld zijn, hetzij in Nederland, hetzij in Indonesië: opdat Hij ons vergeve de schuld, die wij dragen door aan Hem voorbij te gaan; Hij ons bevrijde van de nationale en persoonlijke zonden van dogmatisme en hoogmoed, van eigengerechtigheid en materialisme, en Hij ons de weg wil wijzen door Zijn Woord en Geest om, in een nieuwe gehoorzaamheid aan Hem, ernst te maken met hetgeen Hij van ons vraagt op alle terreinen des levens, ook in de benauwende vraagstukken van de verhouding tusschen de volkeren van Nederland en Indonesië.

Daarom ook roepen wij alle Nederlanders — en wel in de eerste plaats hen, die met ons geloven in Jezus Christus als Heer van Kerk en Wereld — op om nu, zonder verder uitstel of vertraging, te bewerken:

dat het namens hen ten aanzien van Indonesië gevoerde beleid wordt bepaald — niet door het egoïsme, het opportunisme of de daemonie, welke ook het politieke spel in Nederland ten dezen maar al te weinig vreemd zijn — maar door een volstrekt oprecht streven naar verwezenlijking van waarheid, gerechtigheid en naastenliefde.

Alleen bij een aldus bepaald, in de harten der verantwoordelijke Nederlanders veranderd, streven kan zinvol — en moet dan ook onverwijd — worden overgegaan tot hervatting der besprekingen met de Regering der Republiek Indonesia, want alleen aldus zal deze in politieke vrijheid kunnen optreden. Dan mogen wij bidden, dat het overleg alsnog moge leiden ook tot een duurzaam samengaan van Nederland en Indonesië, beider volkeren ten goede.

W.G. + Dr F. L. BAKKER.
Jhr Dr H. H. VAN BELJMA.
Ds B. J. BOLAND.
Dr M. H. BOLKESTEIN.
+ Dr VAN DER MEULEN.
Mr M. DE NIET GZ.
Ds G. W. OBERMAN.
+ Ds A. POS.
Prof. Dr POSTHUMUS.
Dr A. J. RASKER.
+ Dra. G. SCHUIL.
Dr J. A. VERDOORN.
+ Ds J. M. VLIJM.
Dr M. VAN DER VOET."

Met innigen dank aan God kunnen we mededeelen, dat Hij ook in Indië getrouwe belijders verwaardigd heeft, om te midden van dezen afval zijn Woord op te heffen.

Een groep geloovigen heeft tegenover de valsche profetie van het boven geciteerde stuk het volgende profetische getuigenis laten uitgaan:

„HET GEWAPEND CONFLICT IN INDONESIË. WEERLEGGING EN GETUIGENIS.“

De „Verklaring en Oproep“, d.d. 1 Augustus 1947 geteekend door een 14-tal vooraanstaande personen, welke zich kwalificeren als „werkers in de arbeid van Kerk en

Zending“ noopt ons, die ons voor God en menschen weten zwak van moed en klein van krachten, maar die vrijmoedigheid gevonden hebben in Jezus' opdracht om Zijn getuigen te zijn, om in korte woorden even publiek als genoemde „verklaring en oproep“ deze op grond van Gods geopenbaarden wil te weerleggen en tegelijkertijd ten overstaan van de Hooge Overheid getuigenis af te leggen van onze gedachten in dezen.

Tot het laatste moeten wij wel overgaan, daar bij zwijgen ten onrechte de indruk gewekt zou worden, alsof deze „verklaring en oproep“ zou vertolken de gedachten van de in Indië levende Christenheid.

Ter weerlegging van de gewraakte „verklaring en oproep“ meenen wij het volgende naar voren te moeten brengen:

1. Herhaaldelijk wordt in deze verklaring gesproken over „diepe bezorgdheid“ zich „ernstig verontrust gevoelen“ en „zeer bevreesd zijn“. Nu wordt reeds gezegd, dat vrees een slechte raadgeefster is. Maar naar Gods Woord wordt de Christen, daar het in strijd is met het rustige geloofsvertrouwen in God, zijn Vader in de Hemelen, vermaand tegen deze ongelooftige gemoedsuitingen te strijden. Wij citeren b.v.: „Wat buigt gij U neder, o mijne ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God!“ (Ps. 42:6), en „Vrees niet, geloof alleen!“ (Lucas 8:50), „Weest in geen ding bezorgd.“ (Phil. 4:6).

Indien de onderteekenaars naar hun belijdenis (art. 13 N.G.B.) betuigd hadden: „Wij gelooven, dat die goede God... alle dingen (ook de ontwikkeling van de Indische gebeurtenissen) ... naar Zijn heiligen wil alzoo stiert en regeert, dat in deze wereld niets geschiedt zonder Zijn ordinantie...“, zouden alle nu neergeschreven bezorgde gedachten ingetrokken en door het geloof overwonnen zijn geworden.

2. Een Schriftgetrouw geloovige weet zich — alléén in Christus' kracht — onbevreesd voor eventuele gevolgen van een gewapend optreden, mits hij overtuigd is van het rechtmatig karakter van deze actie. De bezorgdheid voor een duurzame goede verstandhouding met de inheemse bevolking (waaronder ook Christenen) smelt als was voor de zon, wanneer zelfs de meest straffe hanteering van het zwaard der Overheid in dienst staat van het recht. Aan de handhaving van het recht — de overheidsfunctie bij uitnemendheid — verbindt God in belovenden vorm steeds groote zegeningen. Zoo zegt God tot Israëlitische overheidspersonen met het oog op een gunstige ontwikkeling van de buitenlandsche betrekkingen: „Die tot den goddelooze (strafwaardige) zegt: Gij zijt rechtvaardig, dien zullen de volken vervloeken, de natien zullen hem gram zijn“ (Spr. 24:24) en in verband met de binnenlandsche vrede: „maar voor degenen, die hem bestraffen, zal lieflijkheid zijn, en de zegen des goeds zal op hen komen“ (vers 25).

Zoo valt en voor de Hooge Overheid, die als dienaar van Gods aan Zijn ordinantie onderworpen is, en voor de onderteekenaars van deze „verklaring en oproep“ onder passerende van de mogelijke gevolgen, die wij aan God moeten overlaten, slechts te onderzoeken, of het politieke optreden, dat sinds 21 Juli j.l. heeft plaats gevonden overeenkomstig het recht was. Aan deze voor een Christen essentiële vraag gaan de onderteekenaars voorbij. Zij spreken van een gewapend conflict dat van Nederlandsche zijde officieel aangeduid wordt als „politiek optreden ter verzekering van recht en veiligheid“, daaraan toevoegende, dat talloze „Indonesiërs“, waaronder ook vele Christenen, dit beschouwen als een „koloniale oorlog“.

Hoewel niet onduidelijk is, welke suggestie zij bij de lezers wenschen te wekken, wordt — en dat is in hun betoog een zonde voor God — officieel buiten beschouwing gelaten de vraag, of hier recht geschied is. Zou het antwoord op deze vraag voor hen ontkennend moeten luiden, dan was het, nu ongeveer 14 dagen geleden, hun roeping van Godwege geweest via de geschikte organen op de verschuldigde eerbiedige wijze deze gevoelens aan de Hooge Overheid kenbaar te maken. Erkent men echter het rechtmatig karakter van deze politieke actie, dan worden reeds verkeerde bezorgdheidsverklaringen onder het licht van Gods Woord ook nog hierdoor veroordeeld en dus krachteloos gemaakt, omdat daarin tot uitdrukking komt twijfel aan de vervulling van de beloften, welke God verbindt aan het van overheidswege handhaven van het recht.

3. Voormelde bezorgdheden, onrust en uitingen van vrees zien wij bovendien beïnvloed door de meermalen naar voren tredende wensch om de politieke situatie heden ten dage te vereenzelvigen met die, welke pas over eenigen tijd in het uitzicht gesteld is (1 Jan. 1949 of later). Daarmede treden de onderteekenaars, welke anderen verwijten: „dogmatisme“, „hoogmoed“, „eigengerechtigheid“, „materialisme“, „politiek spel“ enz. enz., geheel en al buiten hun bevoegdheid als onderdaan. In feite komt hun — wij schromen het niet te noemen — revolutionair schrijven neer op een „de wet lezen“ aan de Hooge Overheid. Terwijl Hare Majesteits regering door Hare vertegenwoordigers in den Veiligheidsraad uitdrukkelijk, en, o.i. terecht, doet vaststellen, dat de soevereiniteit over Ned. Oost-Indië nog steeds bij Haar berust, hetgeen ook overeenstemt met het niet de jure erkennen van de zgn. „Republiek“ en, historisch bezien, ook door geen van de onderteekenaars vóór den oorlog tegen Japan openlijk tegengesproken is, wordt het onmiddellijk hervatten der besprekingen noodzakelijk geacht ter erkenning en directe realisering van een politieke vrijheid in en zelfstandigheid van een zgn. „republiek“, die naar onze vaste overtuiging uit een opstand tegen dat soevereine gezag ontstaan is.

Waar Hare Majesteits' Regering onder allerlei moeilijke omstandigheden beoogt te streven naar een vorm van geleidelijke en verantwoorde zelfstandigheidsverleening, loopen deze 14 „werkers in den arbeid van Kerk en Zending“ de Hooge Overheid ver vooruit door nu reeds directe prijsgeving van soevereiniteit (dus van verantwoordelijkheid) te proclameeren als eisch van „waarheid, gerechtigheid en naastenliefde“. Zij ondernemen daardoor in niet geringe mate het gezag van de Hooge Overheid.

4. Wat de oproep betreft tot gebed, deemoed, vergevingsgezindheid, liefde enz., we moeten helaas constateren, dat deze krachteloos zal blijven, zolang de betrokkenen voorbijgaan aan de vraag naar de recht-

matigheid van de politieke actie en hun gedachten laten beheerschen door verontrustheid, bezorgdheid en vrees voor eventuele gevolgen, waarin God krachtens Zijn belofte Overheid en onderdaan niet zal teleurstellen, indien deze actie dienstbaar is aan de handhaving van Zijn recht (Spr. 28:9).

Tenslotte willen wij, daartoe genoopt door genoemde „verklaring en oproep“ in het kort ten overstaan van de Hooge Overheid betuigen:

a. dat onvolkomenheden in de uitoefening van de overheidstaak voor onderdanen, waaronder Soekarno en de zijnen, nimmer een gewettigde reden vormen om hun gehoorzaamheid aan deze door God over hen gestelde overheid op te zeggen (Rom. 13:1—7, 1 Sam. 8:10—22, Jer. 27:2—8);

b. dat, al moge tijdelijk de over Soekarno en de zijnen gestelde overheid niet in de mogelijkheid zijn geweest hun gezag (ook met sancties) te doen gelden, dat gezag daarom niet vervalt; immers wie de overheid weerstaat, weerstaat de instelling Gods en God is steeds aanwezig (Rom. 13:2, zie ook J. Calvijn, Institutie IV, XX, 23); een uitgestelde bestraffing doet bovendien de strafwaardigheid niet verdwijnen (1 Kon. 2:5 en 6); indien niet, zoo zouden in Nederland de politieke delinquenten vrij uitgaan;

c. dat wij, nu en op deze plaats erkennen de soevereiniteit van Hare Majesteits' regering over deze landen (Dan. 2:37 b.v.), van harte onze instemming betuigen met de politieke actie tegen onderdanen of groepen onderdanen, die in verzet kwamen, zoodat geldend wordt: „Maar indien gij kwaad doet, vrees dan; want zij (de overheid) draagt het zwaard niet te vergeefs; zij staat immers in den dienst van God, als wreester, om hem, die kwaad bedrijft, te straffen“ (Rom. 13:4);

d. dat wij van harte hopen en God, onzen Hemelschen Vader zullen blijven bidden, dat Hij de zoowel internationale als nationale omstandigheden, welke geheel in Zijn hand liggen, dusdanig moge vormen, dat deze door de Hooge Overheid ondernomen actie in dienst van het recht en ter handhaving van 't gezag voortgezet kan worden, terwijl wij anderzijds na het herstel der rechtsoordeel Hare Majesteits' Regering wijsheid van boven toebidden, om zonder concessies aan revolutionaire tendenzen ook aan die deelen van den Archipel, waarin het onrechtmatige verzet zich openbaarde, die politieke bevoegdheden toe te kennen, die Zij in haar verantwoordelijkheid aan den Koning der Koningen verantwoord acht.

W.G. + A. ALGRA.
— P. VAN BOLHUIS.
— Dr L. A. F. GODSCHALK.
— Mr C. C. VAN HELSDINGEN.
— W. NUGTEREN.
+ Ds J. ORANJE.
— Dr C. M. E. VAN SCHELVEN.
— W. VAN VEELEN.
— A. VELLINGA.
+ Mr G. VISSER.
— C. C. DE VRIES.
+ Mr H. H. J. DE VRIES.

Batavia, 9 Augustus 1947.

Correspondentie-adres: Dr L. A. F. Godschalk, van Heutboulevard 5, Batavia“.

Als we dit getuigenis hebben gelezen worden we stil. Dit is geen „politiek“; geen handige zet op het politieke schalkbord; geen scherpzinnige uiteenraffeling van argumenten; geen „nationaal“ getuigenis, waar alle goede vaderlanders mee kunnen instemmen; geen zich plaatsen op het welbekende, maar tegelijk imaginaire „gemeene-gratie-standpunt“.

Dit is alleen maar een profetisch getuigen, een belijden van het Woord Gods in de concrete politieke situatie, zooals we tot nu toe in de christelijke pers in Nederland steeds hebben gezocht, maar nooit hebben gevonden.

Dit woord zal en moet weerklank vinden in de harten van allen, die werkelijk voor God en zijn woord beven.

Maar het zal ook het verwerpen van Gods Woord duidelijker openbaar maken.

Laat ons gebed opgaan voor deze mannen, opdat hun profetisch woord moge blijve klinken, in steeds toenemende kracht!

N.B. De met een + aangeduide personen zijn lid van de synodaal-Gereformeerde Kerk. De met een — gemerkte lid van de Geref. Kerk (onderhoudende art. 31) van Batavia.

C. V.

WAT HEEFT DE SCHILDERKUNST ONS TE ZEGGEN?

II.

De ontwikkelde leek, en ik zal het niet ver mis hebben als ik de meeste lezers daaronder reken, heeft een hem opgedrongen impressionistische wijze van zien, ondanks het feit, dat de bloeitijd van het impressionisme tot het verleden behoort.

Het impressionisme heeft in ons land vele en uitstekende vertegenwoordigers gehad. Ik behoeft maar te herinneren aan de Marissen, Jozef Israëls, Weissenbruch, Breitner 1857—1923 en zoovele anderen.

Meen nu echter niet, dat de hedendaagsche leek door de oogen van deze illustere mannen kijkt!

De zaak is gecompliceerder.

Het impressionisme lag ons Nederlanders goed, eensdeels doordat het voortbouwde op de verworvenheden van onze beroemde schilders van de Gouden

Eeuw, a landje stigde. ten nevgeloude

Hoofd werkt, C der obje neerd sp

Of he sche mo ger, eer artiest. te geve artistiek

Een h intérieu als een l en word van god De ku plm. 18' schillig of op h hoofdrol positie-e

De ku schen, h zoals h In de woonlijk de omri wereld i waarden, visueel e een „sch

Nu he een betre bedelaar, Het ber kiasch.

De ver gende la verhaalt en een l bruch. H hebben a verschi link (He schildert Meen

houdt ter hier lout gereed d.w.z. nu Van li en herha het schil werpen, i

Dat de leerd zijn zijn de m schanphe klompen eigen lan er in als

Bedenk die alleer niertje, o zichtjes. Er kwi vang los. gerust m in den ko looze pro merkwaa voor de t zaak, dit

Het im zuiver pic tie van a ten maak houdloos

Het ge molen an het even de pictur kennis en Men bel

den leek een tocht pen, tot v dank zij h

De imp en begru tinnen pot pen omge subtielste

De tech leger van het onein in staat w

Niets g schepje... Een opl digheid n